

Cito Volgsysteem primair en speciaal onderwijs

Rekenen-Wiskunde 3.0 groep 4

Afnamekaart toets E4 Voorbereiding en voorbeeldopgaven

Lees ook goed de algemene aanwijzingen in paragraaf 2.2 en 2.3 van de handleiding.

Voorbereiding

- Verwijder eventuele getallenlijnen en andere rekenhulpmiddelen uit het zicht van de leerlingen.
- Zorg dat elke leerling een opgavenboekje E4, een potlood en een gum heeft.
- Indien u gebruik wilt maken van afdekbladen, geeft u de leerlingen een afdekblad.

Voorbeeldopgaven

De voorbeeldopgaven neemt u voorafgaand aan elke taak af. Bij taak 1 leest u de voorbeeldopgaven en de opgaven voor. Bij taak 2 lezen de leerlingen zelf de opgaven. Taak 2 begint daarom ook weer met twee voorbeeldopgaven om de leerling vertrouwd te maken met deze manier van afnemen.

Hebben de leerlingen een beperkte aandachtsspanne? Dan kunt u de toets verdelen over drie afnamemomenten:

- Moment 1: Taak 1 tot en met het aangegeven knipmoment.
- Moment 2: Vanaf het knipmoment in taak 1 tot en met het knipmoment in taak 2.
- Moment 3: Vanaf het knipmoment in taak 2 tot en met het einde van de toets.

Instructie bij de voorbeeldopgaven bij toets E4 taak 1

Voordat u de opgavenboekjes uitdeelt, vertelt u wat er gaat gebeuren.

Jullie krijgen een boekje. In dat boekje gaan we werken. We schrijven met potlood.

Ik deel de boekjes uit, maar je mag het boekje nog niet opendoen. Laat het nog maar even liggen.

Ik ga zo dadelijk vertellen wat we gaan doen.

Vervolgens deelt u de boekjes (en de afdekbladen) uit.

Als u klaar bent met uitdelen, vertelt u waar de leerlingen hun naam moeten schrijven. Dan vervolgt u met:

Draai de bladzijde om. Je ziet nu twee opgaven. Die opgaven gaan we samen maken. Kijk naar het eerste voorbeeld (wijs aan in een boekje dat u omhoog houdt), daar staat een A voor.

Luister goed wat je moet doen. Ik lees eerst de opgave twee keer voor en daarna mag je pas je antwoord opschrijven. Jouw antwoord moet je straks in het hokje opschrijven dat rechts onderaan staat. Wijs dat hokje waar je je antwoord in moet schrijven maar eens aan.

Controleer of iedereen het juiste hokje aanwijst.

Nu ga ik de opdracht twee keer voorlezen en daarna mag je je antwoord opschrijven.

Moniek koopt 7 boekjes. Elk boekje kost 5 euro. Hoeveel euro moet Moniek voor deze 7 boekjes betalen?

Herhaal de opdracht en vervolg dan met: Schrijf je antwoord in het hokje.

Controleer of de leerlingen hun antwoord in het hokje hebben opgeschreven.
Bespreek het antwoord met de leerlingen en teken een hokje op het bord waar u vervolgens het antwoord in opschrijft. Bij de bespreking vraagt u bijvoorbeeld aan een leerling wat hij in het hokje heeft opgeschreven en hoe hij wist dat het 35 moest zijn. U sluit af met:
Je had 35 moeten opschrijven in het hokje, want 7 boekjes keer 5 euro is 35 euro.
Had je dat niet goed, gum dan het foute antwoord uit en schrijf 35 in het hokje.

Indien de hierboven beschreven wijze om fouten te corrigeren afwijkt van wat in uw groep gebruikelijk is, kunt u uiteraard uw eigen correctieprocedure aanhouden.

Kijk nu naar de tweede opgave. Daar staat een B voor. Bij deze opgave zie je onderaan vier hokjes staan. In één van die hokjes moet je straks een kruisje zetten. Kijk, zo moet je dat kruisje maken.
Teken één hokje op het bord en zet daar een kruisje in.
Eerst lees ik de opdracht weer twee keer voor en daarna mag je pas een kruisje zetten in één hokje.
Fatima heeft deze vier bouwwerken gemaakt. Voor welk bouwwerk heeft ze de meeste blokjes gebruikt?
Herhaal de opdracht en vervolg dan met: *Zet een kruisje in het hokje bij het goede antwoord.*

Controleer of iedereen één kruisje heeft gezet en bespreek vervolgens de opgave met de leerlingen. Na de bespreking besluit u met: *Je had dus een kruisje moeten zetten in het derde hokje, want voor dat bouwwerk zijn de meeste blokjes nodig. Heb je dat niet, gum dan het foute antwoord uit en zet een kruisje in het derde hokje.*
Controleer of bij iedereen nu een kruisje in het derde hokje staat.

Zo, dit waren de voorbeelden. Bij de volgende opgaven help ik niet meer. Luister goed. Ik lees de opgaven twee keer voor. Soms moet je een antwoord in een hokje schrijven, soms moet je een kruisje in een hokje zetten, net zoals in de voorbeelden die we samen gemaakt hebben. Sla nu de bladzijde maar om. Daar begint de toets.

U leest vervolgens de opgaven voor van de afnamekaart. U spreekt iedere opgave rustig uit. Vervolgens herhaalt u de opgave, waarna de leerlingen hun antwoord opschrijven of een kruisje in een hokje zetten. Indien nodig zegt u, nadat u de opgave de tweede keer hebt opgelezen: *Schrijf je antwoord in het hokje of zet een kruisje in een hokje.*

Afnamekaart toets E4 taak 1

Algemeen

- Lees de opgaven op neutrale toon voor.
- Iedere opgave herhaalt u één keer.
- Geef de leerlingen voldoende tijd om hun antwoord uit te rekenen en op te schrijven.
- Tijdens de afname mogen de leerlingen geen hulpmiddelen gebruiken en mag u geen hulp bieden.
- Wanneer in de opgave een minteken (-) of plusteken (+) staat, gebruikt u de uitspraak die uw leerlingen gewend zijn. Bij een minteken kiest u tussen 'min' of 'eraf'. Bij een plusteken gebruikt u 'plus' of 'erbij'.
- Bij leerlingen met een beperkte aandachtsspanne neemt u de totale toets in drie gedeelten af. Start met het afnemen van taak 1 tot en met het aangegeven knipmoment. Het tweede deel loopt vanaf het knipmoment in taak 1 tot en met het knipmoment in taak 2. Op een derde moment neemt u taak 2 vanaf het knipmoment af. Behandel dan met de leerling tijdens het tweede deel na taak 1 de voorbeeldopgaven van taak 2. Hierna kan de leerling zelfstandig verder met de toets.

Instructie voorafgaand aan E4 taak 1

Besprek voorafgaand aan taak 1 de voorbeeldopgaven. Gebruik hiervoor de afnamekaart bij de voorbeeldopgaven bij toets E4.

Voorleesteksten E4 taak 1

Bij de volgende vragen moet je steeds een kruisje zetten bij het goede antwoord.

- 1 Jan en Kobus hebben om kwart over 1 afgesproken bij het zwembad. Kobus belt Jan dat hij een half uur later komt.
Hoe laat komt Kobus dan?
- 2 Het taartje kost € 2,50. Peter heeft al 3 munten van 50 cent neergelegd.
Welke munt moet Peter nog neerleggen?

Bij de volgende vragen schrijf je je antwoord steeds in het hokje.

- 3 De sprongen tussen deze getallen zijn even groot.
Welk getal moet op het kaartje komen?
- 4 In de grafiek zie je hoe vaak Joep vorige week de hond heeft uitgelaten.
Hoeveel keer heeft Joep vorige week de hond uitgelaten?
- 5 Op deze tekening is de bloem 5 cm. In het echt is de bloem 6 keer zo hoog.
Hoeveel cm hoog is de bloem in het echt?
- 6 $53 + \dots = 90$
Spreek uit: "53 erbij puntje puntje puntje is 90" of "53 plus puntje puntje puntje is 90."
- 7 Jelmer koopt de doos met pakken appelsap.
Hoeveel pakken appelsap koopt Jelmer?
- 8 In deze doos zitten 50 lolly's. Irene deelt 22 lolly's uit.
Hoeveel lolly's zitten er dan nog in?

- 9 In de klas van Sander draagt de helft van de kinderen een bril.
In de klas zitten in totaal 24 kinderen.
Hoeveel kinderen daarvan dragen een bril?
- 10 Op deze weg mag je niet harder dan 80 kilometer per uur rijden.
Hoeveel kilometer per uur rijdt deze motor te hard?
- 11 $60 - 38 =$
- 12 In groep 4 zitten 14 meisjes en 17 jongens. Alle kinderen krijgen een bal.
Hoeveel ballen zijn nodig?
- 13 In een doos zitten 10 zakjes met koekjes. In 1 zakje zitten 9 koekjes.
Hoeveel koekjes zitten in 1 doos?
- 14 $42 + \dots = 73$
Spreek uit: "42 erbij puntje puntje puntje is 73" of "42 plus puntje puntje puntje is 73."
- 15 Het is vandaag 3 juli. Over precies 2 weken begint de vakantie.
Welke datum is het dan?
- 16 Peter en Christine bakken koekjes. Peter heeft 36 koekjes gebakken en Christine 25.
Hoeveel koekjes heeft Peter meer dan Christine gebakken?
- 17 Karin bouwt 3 even grote torens. Ze gebruikt in totaal 33 blokken.
Hoeveel blokken heeft elke toren als Karin klaar is?
- 18 Ayse is geboren. Vader stuurt 86 geboortekaartjes. Hij stuurt er 6 naar Frankrijk,
40 naar Nederland en de rest naar Turkije.
Hoeveel kaartjes stuurt hij naar Turkije?

Knip

Neemt u de toets in drie gedeeltes af? Dan is dit het einde van deel 1. U start de afname van deel 2 bij opgave 19. Vervolgens bespreekt u de voorbeeldopgaven van taak 2 en werkt de leerling zelfstandig tot en met opgave 9 uit taak 2.

- 19 $84 - 16 =$
- 20 Oma verdeelt 90 euro eerlijk onder 3 kleinkinderen.
Hoeveel euro krijgt elk kind?
- 21 Hilda is op wandelvakantie. De eerste dag wandelt ze 9 km.
De tweede dag 12 km en de derde dag 11 km.
Hoeveel km heeft Hilda in deze dagen gewandeld?
- 22 Karin koopt deze kast. Ze betaalt met een briefje van 50 euro en
verder alleen met briefjes van 5 euro.
Hoeveel briefjes van 5 euro geeft ze?
- 23 $35 + 37 =$
- 24 In de kast van Tanja hangt een meetlat.
Hoeveel cm is Tanja lang?

- 25 Maarten is nu 42 jaar. Toen hij in groep 4 zat was hij 8 jaar.
Hoeveel jaar geleden zat Maarten in groep 4?
- 26 Bakker Ben heeft nog 24 krentenbollen.
Hij doet 6 krentenbollen in een zak.
Hoeveel zakken kan Ben volmaken?
- 27 Het huis van Steef staat te koop.
Wat is het huisnummer van dat huis?
- 28 $58 = 98 - \dots$
Spreek uit: "58 is 98 eraf puntje puntje puntje" of "58 is 98 min puntje puntje puntje."

Afnamekaart toets E4 taak 2

Taak 2 neemt u bij voorkeur op een andere dag af dan taak 1. Bij taak 1 las u de opgaven voor. Bij taak 2 lezen de leerlingen zelf de opgaven.

Algemeen

- Bespreek met de leerlingen voordat ze beginnen aan taak 2 de voorbeeldopgaven die horen bij taak 2.
- Tijdens de afname mogen de leerlingen geen hulpmiddelen gebruiken en mag u geen hulp bieden.
- Bij leerlingen met een beperkte aandachtsspanne neemt u de totale toets in drie gedeelten af. Start met het afnemen van taak 1 tot en met het aangegeven knipmoment. Het tweede deel loopt vanaf het knipmoment in taak 1 tot en met het knipmoment in taak 2. Op een derde moment neemt u taak 2 vanaf het knipmoment af. Bij de tweede afname herhaalt u indien nodig aan het begin van de afname de voorbeeldopgaven van taak 1. Wanneer de leerling start met de opgaven van taak 2, waarbij hij zelf moet lezen, behandelt u de bijbehorende voorbeeldopgaven. Bij het derde gedeelte kunt u deze voorbeeldopgaven indien nodig herhalen.

Instructie bij de voorbeeldopgaven voorafgaand aan E4 taak 2

Laat de leerlingen het boekje opendoen op de bladzijde waar taak 2 begint en zeg: *We gaan nu weer een aantal opgaven maken. Dat gaan we anders doen dan gisteren/de vorige keer. Vandaag ga je de opgaven zelf lezen. Je antwoord geef je door een rondje te zetten om het goede antwoord of door je antwoord op de streep in het boekje te zetten.*

We gaan dit eerst even oefenen.

Doe je boekje maar open bij taak 2. Je ziet nu weer twee opgaven. Die opgaven gaan we samen maken. Kijk naar het eerste voorbeeld (wijs aan in een boekje dat u omhoog houdt), daar staat een A voor.

Luister goed wat je moet doen. Lees de opgave eerst zachtjes voor jezelf. Dat doe je twee keer. Schrijf daarna je antwoord op de streep.

Controleer of de leerlingen hun antwoord op de streep hebben opgeschreven en bespreek de opgave met de leerlingen. Vraag een leerling om de opgave voor te lezen of lees de vraag zelf voor. Vraag hoe de leerlingen wisten dat het antwoord 33 moest zijn. Sluit af met:

Je had 33 moeten opschrijven op de streep, want 18 erbij 15 is 33.

Had je dat niet goed, gum dan het foute antwoord uit en schrijf 33 op de streep.

Indien de hierboven beschreven wijze om fouten te corrigeren afwijkt van wat in uw groep gebruikelijk is, kunt u uiteraard uw eigen correctieprocedure aanhouden.

Kijk nu naar de tweede opgave. Daar staat een B voor. Bij deze opgave zie je onderaan zes letters staan. Om de letter van het goede antwoord moet je straks een rondje zetten. Kijk zo moet je dat rondje maken.

Teken een letter op het bord en zet daar een rondje omheen.

Lees de opdracht zachtjes voor jezelf. Doe dat twee keer. Zet daarna een rondje om de letter bij het goede antwoord.

Controleer of de leerlingen een rondje om een letter hebben gezet en bespreek de opgave met de leerlingen. Laat een leerling de opgave voorlezen of lees deze zelf voor en vraag welk antwoord de leerlingen hebben gekozen. Sluit af met:

Je had dus een rondje moeten zetten om de letter E, want die letter hoort bij de bak met 19 kaarten. 19 is het kleinste aantal. Heb je dat niet, gum dan het foute antwoord uit en zet een rondje om de letter E.

Controleer of bij iedereen nu een rondje om de letter E staat.

Zo, dit waren de voorbeelden. Bij de volgende opgaven help ik niet meer. Je mag het boekje zelf helemaal doorwerken. Je antwoord schrijf je telkens in het boekje. Soms moet je een getal opschrijven, soms moet je een rondje om de letter bij het goede antwoord zetten, net zoals de voorbeelden die we samen hebben gemaakt.

Als je klaar bent met de opgaven van deel 2 leg je je opgavenboekje op de hoek van je tafel.

Daarna ga je ...

U noemt vervolgens een taak die de leerlingen daarna kunnen gaan doen.

Tegen leerlingen die de toets in drie delen maken, zegt u:

Je mag stoppen als je opgave 9 af hebt. De andere opgaven maken we een andere keer.

